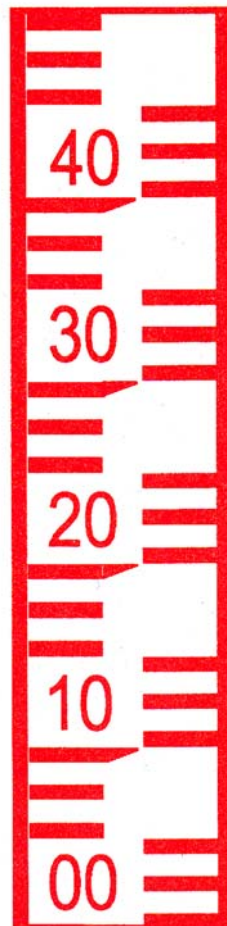

Regulativ for Ålebæksrenden og Holmegrøften

Indholdsfortegnelse

1. REGULATIV FOR ÅLEBÆKSRENDEN OG HOLMEGRØFTEN.....	5
1.1. Grundlaget for regulativet.....	5
1.1.1. Sektorplaner	5
1.2. Betegnelse af vandløbene	6
1.3. Vandløbets vandføringsevne - tværsnitsareal.....	7
1.3.1. Afmærkning og stationering	8
1.3.2. Vandløbets dimensioner	9
1.4. Registreringer	11
1.4.1. Broer, overkørsler og rørlægninger	11
1.4.2. Kabler og Ledninger	13
1.4.3. Beskygning og grøde.....	13
1.4.4. Bundforhold	13
1.5. Administrative bestemmelser	14
1.5.1. Administration.....	14
1.5.2. Bygværker	14
1.6. Bestemmelser om sejlads	15
1.7. Bredejerforhold	16
1.7.1. Bræmmer.....	16
1.7.2. Arbejdsbælter	16
1.7.3. Afgrænsning og hegning	16
1.7.4. Bortledning af vand.....	16
1.7.5. Regulering.....	16
1.7.6. Forurening.....	16
1.7.7. Naturbeskyttelse	17
1.7.8. Drænudløb og overkørsler.....	17
1.7.9. Beskadigelse og påbud	17
1.7.10. Beplantning	17
1.7.11. Fiskeredskaber.....	18
1.7.12. Overtrædelse	18
1.8. Vedligeholdelse	19
1.8.1. Grødeskæring	19
1.8.2. Oprensning	20
1.8.3. Vedligeholdelse af rørlagte strækninger	21
1.8.4. Bredvegetation	21
1.8.5. Skråningssikringer.....	21
1.8.6. Vedligeholdelsesarbejdets tilrettelæggelse	21
1.8.7. Grødeoptagningsplads	22
1.8.8. Klage over vedligeholdelsen	22
1.9. Tilsyn	23
1.10. Revision	23
1.11. Regulativets ikrafttræden	24
1.12. Oversigtskort over Ålebæksrenden og Holmegrøften med tilløb.....	25

2. REDEGØRELSE	26
2.1. Indledning	26
2.2. Offentlig planlægning.....	27
2.2.1. 2.1 Målsætningssystemet	27
2.2.2. Spildevandsplanen.....	27
2.2.3. Naturbeskyttelse	27
2.2.4. Regionplanlægning	28
2.2.5. Delområdeplaner	28
2.2.6. Vandindvindings planlægning.....	28
2.2.7. Jordbrugsplanlægning	28
2.2.8. Råstofindvindingsplanlægning.....	28
2.3. Oplandet og vandløbets nuværende tilstand.....	29
2.4. Væsentlige ændringer i forhold til tidligere regulativ.....	30
2.4.1. Vandløbets dimensioner.....	30
2.4.2. Vedligeholdelse generelt.....	31
2.4.3. Grødeskæring	31
2.4.4. Slåning af bræmmer og skråninger	32
2.4.5. Øvrige ændringer	32
2.4.6. Drænudløb.....	32
2.4.7. Beplantning	32
2.4.8. Fiskeredskaber.....	32
2.5. Vurdering af de ændrede vedligeholdelsesbestemmelser	33
2.5.1. Miljømæssige forhold	33
2.6. Restaureringer m.m. i vandløbet.....	34
2.6.1. Vandløbsrestaurering	34
2.6.2. Beplantning	34

1. Regulativ for Ålebæksrenden og Holmegrøften

1.1. Grundlaget for regulativet

Ålebæksrenden med Holmegrøften og tilløb I og II til denne er optaget som amtsvandløb nr. 329.

Regulativet er udarbejdet på grundlag af lov nr. 391 af 28.maj 2003, Vandløbsloven og bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om bl.a. regulativer for offentlige vandløb.

1.1.1. Sektorplaner

De regulativmæssige dimensioner er fastlagt ud fra tidligere regulativ, udfærdiget og godkendt 13. oktober 1959.

Dette regulativ erstatter det hidtil gældende Fællesregulativ for amtsvandløbene i Frederiksborg Amt af 28. marts 1989 for så vidt angår Ålebæksrenden og Holmegrøften med tilløb I og II samt regulativ for Ålebæksrenden og Holmegrøften af 13. oktober 1959.

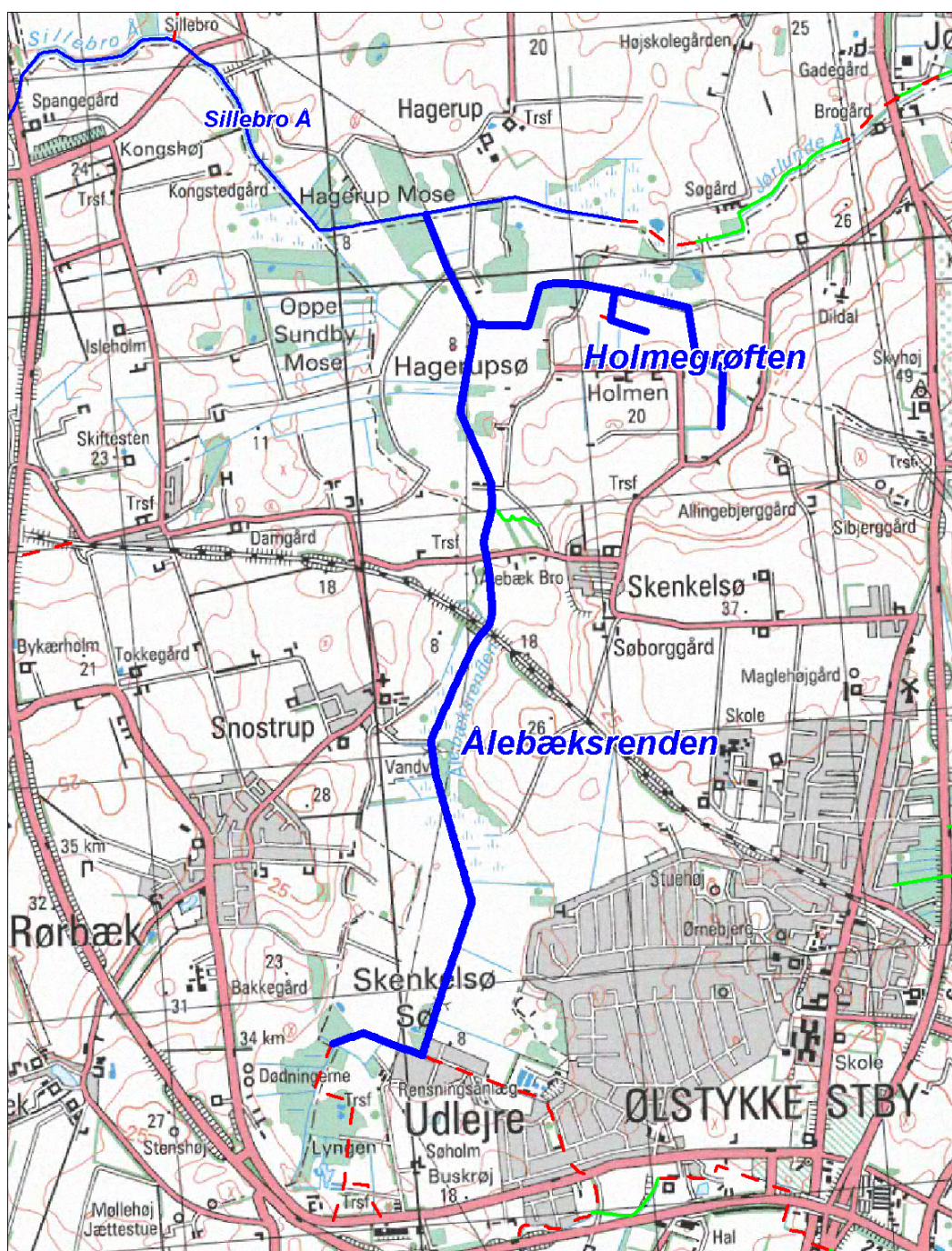
Der er ved udarbejdelsen af regulativet taget hensyn til de overordnede retningslinier i vandområdeplan for Roskilde Fjord og opland, 1997. Angående disse forhold og øvrige sektorplaner henvises til kap. 2.

1.2. Betegnelse af vandløbene

Ålebæksrenden har sit udspring i Lyngen - Dødningerne, en mose imellem Store Rørbæk og Udlejre, og løber herfra mod nord og danner tilløb til Sillebro Å i Hagerup Mose ved Oppesundby i station 4198 meter. Holmegrøften danner tilløb til Ålebæksrenden i Hagerupsø. Begge vandløb er omfattet af dette regulativ.

Ålebæksrenden danner på flere strækninger grænse mellem Frederikssund og Ølstykke kommuner.

Ålebæksrenden og Holmegrøften er målsat med lempet målsætning C1, som påvirket af vandindvinding.

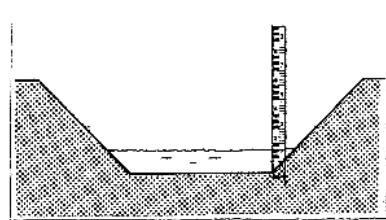

1.3. Vandløbets vandføringsevne - tværsnitsareal

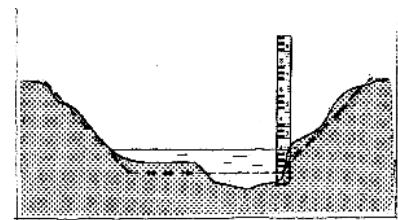
Vedligeholdelsen af Ålebæksrenden og Holmegrøften skal ske med henblik på at sikre vandløbets vandføringsevne og de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten.

Vandføringsevnen eller tværsnitsarealet, der skal være tilstede i vinterperioden 1. januar til 30. april, er beskrevet ved en teoretisk bundkote, bundbredde, fald og anlæg.

Vandløbet kan antage en vilkårlig skikkelse, blot tværsnitsarealet ved en given vandspejlskote er lige så stort, som angivet i afsnit 1.3.2, vandløbets dimensioner (se nedenfor viste eksempel).

Tværsnit 1.

Tværsnit 2.

Vandføringsevnen kontrolleres mindst hvert 3. år ved opmåling eller pejling af vandløbets skikkelse.

På strækninger, hvor der erfaringsmæssigt er risiko for aflejringer foretages kontrollen hvert år.

Der foretages oprensning af vandløbet, hvis den opmålte skikkelse ved en vilkårlig vandføring giver højere vandstand, end den ville have været ved de i afsnit 1.3.2 angivne dimensioner.

1.3.1. Afmærkning og stationering

Stationeringen svarer til afstanden i meter fra vandløbets start til udløbet i Ålebæksren.

Ålebæksrenden er afmærket med 8 skalapæle, der er forsynet med vandstandsskalaer og numre. Numrene angiver stationeringen på vandløbet. Skalapælenes placering m.v. er angivet i nedenstående skema:

Ålebæksrenden

Station meter	Skalapæl nr.	Regulativmæssig bundkote cm	Lokalitet
401	0.40	643	Udlejre
605	0.60	641	Skenkelsø Sø
1787	1.79	631	Ved Snostrup
2002	2.00	620	Ved Snostrup
2947	2.95	623	Ved Skenkelsø by
3393	3.40	617	Hagerupsø
3671	3.68	615	Ved tilløb fra Holmegrøften
3928	3.94	613	

Holmegrøften er afmærket med 1 skalapæl, der er forsynet med vandstandsskala og nummer.

Holmegrøften

Station meter	Skalapæl nr.	Regulativmæssig bundkote cm	Lokalitet
1110	1,11	655	

1.3.2. Vandløbets dimensioner

Vandløbets vandføringsevne eller tværsnitsareal fremgår af nedenstående skema.

Koterne refererer til D.N.N.

Ålebæksrenden

Station meter	Bundkote cm	fald o/oo	Bundbredde cm	Anlæg	Anmærkning
0	660	x	x	x	
		0,20	60		
403	643	x	x		
		0,10	200		
2320	629	x	x	1,25	
		0,00	110		Jernbane overføring
2342	629	x	x		
2549	627			x	
		0,10	200	1,50	
2648	626			x	Ålebæksbro
				1,25	
4190	610	x	x	x	

x i skema angiver ændringer i fald, bundbredde eller anlæg.

Anlæg = hældning på vandløbsskråning.

Holmegrøften

Station meter	Bundkote cm	Fald o/oo	Bundbredde cm	Anlæg	Anmærkning
0	845	x	x	x	
			Ø 20		Rørægning
245		2,40	x		
			Ø 25		Rørlægning
311	770	x	x		
			Ø 40		Rørlægning
505	742	1,44	x		
			Ø 45		Rørlægning
1110	655	x	x	x	
		0,47	60	1,25	
1642	630	x	x	x	Udløb i Ålebæksrenden

Tilløb I

Station meter	Bundkote cm	Fald o/oo	Bundbredde cm	Anlæg	Anmærkning
0	820	x	x		Ø 60 cm brønd
		2,5			rørlagt
160	780	x	Ø 20		Ø 60 cm brønd, tilløb II
		3,0			rørlagt
292	740	x	x		Udløb i Holmegrøften st. 924

Tilløb II

Station meter	Bundkote cm	fald o/oo	Bundbredde cm	Anlæg	Anmærkning
0	791	x	x		Ø 60 cm brønd
		2,5	Ø 15		rørlagt
44	780	x	x		Udløb i tilløb I i st. 160

x i skema angiver ændringer i fald, bundbredde eller anlæg.
Anlæg = hældning på vandløbsskråning.

1.4. Registreringer

1.4.1. Broer, overkørsler og rørlægninger

Ålebæksrenden

Station meter	Opmålt bundkotec m	Dimension for vandslug/rørdiameter cm	Ejerforhold	Bemærkninger
108 - 116	658	Ø 50	Privat	Markoverkørsel
1787 - 1789	619		Privat	Spang
2325-2340	625	40	DSB	Jernbaneoverførsel
2644 - 2663	628		Ølstykke Kommune	Ålesbæk Bro
2953 - 2960	617		Privat	Markvejsbro
3920 - 3936	594		Privat	Markvejsbro
4192 - 4193	600		Privat	Spang

Holmegrøften

Station meter	Opmålt bundkote cm	Dimension for vandslug/rørdiameter cm	Ejerforhold	Bemærkninger
1639	530	Ø 60	Privat	Markvejsoverkørsel

Tilløb I

Station meter	Opmålt bundkote cm	Dimension for vandslug/rørdiameter cm	Ejerforhold	Bemærkninger
0 - 292	820 - 740	Ø 20		Rørlægning

Tilløb II

Station meter	Opmålt bundkote cm	Dimension forvandslug/rørdiameter cm	Ejerforhold	Bemærkninger
0 - 44	791 - 780	Ø 15		Rørlægning

Større tilløb til Ålebæksrenden

Station meter	Tilløbs bundkote cm	Bundkote cm	Bemærkning
0		660	Lyngen - Dødningerne
403		653	Vejlebogrøften
561		651	Ø 25 cm, drænledning
3200		619	Skenkelsø Grøften
3671		615	Holmegrøften

Større tilløb til Holmegrøften

Station meter	Tilløbs bundkote cm	Bundkote m	Bemærkning
878		780	Tilløb I

Tilløb I

Station meter	Tilløbs bundkote cm	Bundkote cm	Bemærkning
160	780	780	Tilløb II

1.4.2. Kabler og Ledninger

Ålebæksrenden

Station meter (ca.)	Beskrivelse	Ejerforhold
3044	Naturgasledning	HNG

1.4.3. Beskygning og grøde

Der er meget lidt beplantning langs åen.

1.4.4. Bundforhold

Der er blød bund i Ålebæksrenden, grundet det dårlige fald

1.5. Administrative bestemmelser

1.5.1. Administration

Ålebæksrenden og Holmegrøften med 2 tilløb administreres af Frederiksborg amt.

Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at den for vandløbet fastsatte teoretiske skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres. Dette med videst mulig hensyntagen til miljøet i og omkring vandløbet.

Vandløbets vedligeholdelse påhviler Frederiksborg amt. Dette gælder dog ikke hel eller delvis omlægning af rørlagte strækninger. Med hensyn til de for vandløbet fastlagte vedligeholdelsebestemmelser henvises til afsnit 1.8.

1.5.2. Bygværker

Bygværker såsom stryg, styrt og skråningssikringer, diger m.v., der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af dette. Vedligeholdelsen skal ske på en sådan måde, at passagemulighederne for fisk søges forbedret.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere.

Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan fjernes eller istandsættes på amtets foranstaltning og på ejerens bekostning.

Enhver ændring af bygværker skal godkendes af amtet jf. vandløbslovens § 47.

1.6. Bestemmelser om sejlads

1. Det er tilladt at sejle på Ålebæksrenden med ikke motordrevne småfartøjer som robåde, kajakker og kanoer fra Ålebæksbro og nedstrøms.
2. Den der lovligt spærrer for sejlads som nævnt i pkt. 1, skal anvise anden adgangsvej over sin ejendom.
3. Retten til sejlads giver ikke ret til at betræde andres ejendom.
4. Bestemmelserne i pkt. 1 gælder ikke vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med tilsyn og vedligeholdelse, samt fiskerikontrollens tilsyn efter ferskvandsfiskeriloven.

1.7. Bredejerforhold

1.7.1. Bræmmer

I landzone må der ikke på 2,00 m brede bræmmer langs vandløbets øverste kant dyrkes, foretages jordbehandling, plantes, foretages terrænændring, anbringes hegn eller opføres bygværker.

Bredejere kan bekæmpe flyvehavre i bræmmearealet.

1.7.2. Arbejdsbælter

Ejere og brugere af ejendomme, der grænser op til vandløbet må iøvrigt tåle udførelse af de fornødne vedligeholdelsearbejder, herunder transport langs vandløbets bredder. Arbejdsbæltet vil normalt ikke blive over 5 m bredt.

Bygninger, bygværker, faste hegn og beplantninger, samt udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden Amtets tilladelse anbringes nærmere end 5 m fra vandløbets øverste kant, og for rørlagte strækninger nærmere end 3 m fra rørledningernes midte.

Tilsynets færdsel vil som hovedregel foregå indenfor en afstand af 1,25 m fra vandløbets øverste kant.

1.7.3. Afgrænsning og hegning

Arealer, der grænser op til vandløbet, må ikke uden Amtets tilladelse benyttes til løsdrift, med mindre der opsættes forsvarligt hegn langs med, og mindst 1,25 m fra vandløbets øverste kant.

Sådanne hegn kan tilsynet kræve fjernet med 1 uges varsel, såfremt det skønnes nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsearbejdet.

1.7.4. Bortledning af vand

De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbet til kreaturvanding med mulepumpe, vindpumpe eller lignende. Amtet kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder. Anden vandindtagning må ikke finde sted uden amtets tilladelse, jf. vandforsyningslovens bestemmelser.

Ingen må hindre vandets frie løb, bortlede vand fra vandløbet eller foranledige, at vandstanden forandres, jf. vandløbslovens bestemmelser.

1.7.5. Regulering

Regulering, herunder rørlægning af vandløbet, må kun finde sted efter amtets tilladelse.

Foranstaltninger ved vandløbet, der medfører, at tilstanden i vandløbet kommer i strid med bestemmelserne i dette regulativ eller vandløbsloven må ikke foretages uden Amtets tilladelse.

1.7.6. Forurening

Vandløbet må ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, sprøjtemidler, spildevand eller andre væsker, der medfører aflejringer i vandløbet eller forurener dets vand jf. miljøbeskyttelseslovens § 27.

1.7.7. Naturbeskyttelse

Ålebæksrenden er fra st. 403 omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der må således ikke foretages ændringer af vandløbets tilstand uden tilladelse fra amtet.

1.7.8. Drænudløb og overkørsler

Nye tilløb, og tilløb der reguleres kan kræves forsynet med en indtil 5 meter bred overkørsel ved udløbene til brug for tilsynet samt til transport af materialer og maskiner, der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.

Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skrån timer. Udførelse af drænledninger med pumpestationer og andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra amtet.

Eventuelle aflejringer ud for eksisterende rørudløb over den i regulativet fastsatte teoretiske bundkote vil efter anmodning blive fjernet ved vandløbsmyndighedens foranstaltning.

1.7.9. Beskadigelse og påbud

Kantpæle, skalapæle og bundpæle må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, er den ansvarlige for beskadigelsen eller fjernelsen pligtig til at bekoste retableringen.

Beskadiges vandløb, diger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven, kan Amtet meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand. Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan amtet foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan amtet foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, vandløbslovens § 55.

1.7.10. Beplantning

Skyggegivende træer og buske på vandløbets 2,00 m bræmme skal i videst mulig omfang søges bevaret. Dette gælder i særlig grad beplantning på vandløbets syd- og vestsider.

Det er tilladt de enkelte lodsejere at fjerne grene og skud, der strækker sig ud over marken og hindrer eller besværliggør markarbejdet.

Amtet kan dog i særlige tilfælde, når dette er foreneligt med vandområdeplanen, tillade mere omfattende fældning og beskæring af beplantningen langs vandløbet.

Hvis dele af beplantningen er til hinder for vedligeholdelsen af vandløbet, kan vandløbsmyndigheden foretage den nødvendige udtydning.

Vandløbsmyndigheden kan træffe beslutning om ny beplantning på 2 m bræmmen, for at øge beskygningen af vandløbet. Udgiften hertil og vedligeholdelsen påhviler vandløbsmyndigheden.

1.7.11. Fiskeredskaber

Fiskeredskaber, såsom ruser m.v., skal afmærkes med en 1,5 m høj pæl, anbragt på vandløbets øverste kant. Fiskeredskaberne skal fjernes i forbindelse med grødeskæring i vandløbet. Det påhviler ejeren af fangstredskaberne selv at holde sig underrettet om tidspunkterne for grødeskæring.

1.7.12. Overtrædelse

Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet kan straffes med bøde, jf. vandløbslovens § 85.

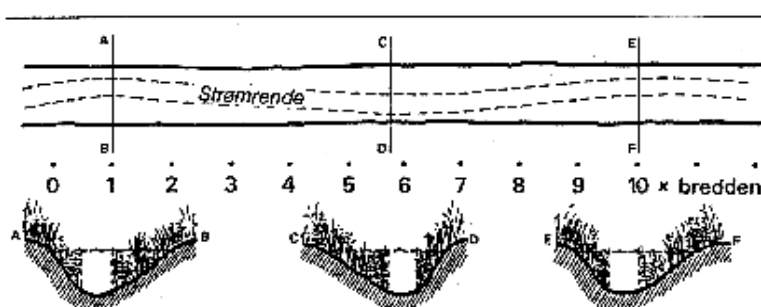
1.8. Vedligeholdelse

1.8.1. Grødeskæring

Grøden skæres op til 3 gange om året inden for perioden 1. juni - 15. juli 15. juli - 1. september og 1. september- 15. november.

På strækninger med begrænset grødevækst kan grødeskæring udelades.

Grøden fjernes som hovedregel aldrig helt, men kun i en slyngt strømrende. Vandløbets naturlige strømrende kan normalt genfindes som den dybe del af vandløbets tværprofil (se nedenstående figur). Grøden i strømrenden skæres så vidt muligt i bund. Derimod efterlades den grøde, der vokser uden for strømrenden.

Der efterlades herved så meget grøde i vandløbet, at der opretholdes en rimelig vanddybde af hensyn til vandløbsfaunaen.

På nedenstående skema ses de ved grødeskæringen anvendte strømrendebredder:

Ålebæksrenden

Station meter	Bundbredde cm	Strømrende sommer cm	Strømrende vinter cm
0 - 402	60	60	60
402 - 2321	200	200	200
2343 - 4198	200	200	200

Holmegrøften

Station meter	Bundbredde cm	Strømrende sommer cm	Strømrende vinter cm
1110 - 1632	60	60	60

Grøden skæres manuelt enten med le eller med motoriserede håndredskaber. På Ålebæksrenden dog med mejekurv grødeskærebåd.

Generelt for hele vandløbet gælder det dog, at disse bestemmelser ikke er til hinder for, at nyudviklet miljøvenligt materiel kan benyttes til vedligeholdelsesarbejdet.

1.8.2. Oprensning

Oprensning foretages ud fra kravene til vandløbets teoretiske bundkote og tværsnitsareal som beskrevet i afsnit 1.3. Når det er konstateret at tværsnitsarealet er for lille, foretages oprensning i førstkommende 1. august - 1. november.

Bundoprensningen må kun omfatte sand- og mudderaflejringer, hvorimod grus og sten ikke fjernes. Enkeltliggende sten, der ligger over den regulativmæssige bundkote må ikke fjernes, med mindre de er til væsentlig gene for vandløbets vedligeholdelse.

Oprensningen begrænses så vidt muligt til vandløbets naturlige strømrende, og udføres under hensyntagen til princippet om grødeskæring i strømrenden. Vandløbet kan gøres dybere end den i regulativet fastsatte teoretiske bundkote, dog ikke mere end 30 cm. En ny oprensning iværksættes ikke før aflejringer ligger højere end den teoretiske bundkote i hele vandløbets bredde.

Det skal tilstræbes at bevare overhængende brinker. Huller i bunden må ikke jævnes eller på anden måde fyldes i forbindelse med vedligeholdelsen.

Ved oprensning af en større mængde aflejret materiale kan oprensningen udføres med maskine, dog under hensyntagen til de ovennævnte forhold.

1.8.3. Vedligeholdelse af rørlagte strækninger

Vedligeholdelse af rørlagte vandløbsstrækninger udføres normalt kun, når vandløbsmyndigheden finder det påkrævet. Brønde og sandfang renses op efter behov, for at forebygge videre transport af sandaflejringer.

1.8.4. Bredvegetation

Vedligeholdelse indenfor den fastlagte bræmme kan undtagelsesvis ske i følgende tilfælde:

- Ved beplantninger, hvor pleje af nyetableret skyggegivende vegetation er nødvendig.
- Hvor skråningsvegetationen i væsentlig grad hæmmer vandets frie løb, således at den fastlagte vandføringsevne ikke kan opretholdes.
- Af hensyn til brinkernes stabilitet må der foretages bekæmpelse og slåning af arter som f.eks. bjørneklo, rød hestehov og brændenælde. Her må slåning dog foretages i hele sommerperioden.
- I forbindelse med vedligeholdelsesarbejdet såsom bundoprensning kantsikring og udbedring af bygværker.

1.8.5. Skråningssikringer

På steder, hvor vandløbet har tilbøjelighed til at erodere skråninger, og hvor dette samtidig skønnes at være u hensigtsmæssigt for vandløbet, kan vandløbsmyndigheden lade foretage sikring af de truede skråninger med sten, faskiner og lignende.

1.8.6. Vedligeholdelsesarbejdets tilrettelæggelse

Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, søges ligeligt fordelt på begge sider af vandløbet.

Afskåret grøde skal opsamles kontinuerligt, og lægges på den bagerste del af bræmmen. På strækninger, hvor dette ikke er muligt, kan man lade grøden drive frit med strømmen, og opsamle den på hensigtsmæssige steder.

Den fra vedligeholdelsen hidrørende fyld m.v., der fremkommer ved vandløbets vedligeholdelse, skal brugerne af de tilstødende jorder fjerne mindst 5 meter fra vandløbets kant, eller sprede i et ikke over

10 cm tykt lag inden hvert års 1. maj. Dette gælder dog ikke for grøde, der optages på indrettede grødeoptagningspladser.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld, som skal fjernes eller spredes. Undlader en ejer eller bruger at fjerne fyldet, kan amtet efter 2 ugers skriftligt varsel til ejeren eller brugeren lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

1.8.7. Grødeoptagningsplads

Såfremt den fremtidige vedligeholdelse nødvendiggør etablering af grønneoptagningspladser etableres disse, hvor det er mest hensigtsmæssigt. Pladserne etableres normalt kun på vandløbets ene side, og nødvendige arealer hertil kan eksproprieres jf. vandløbslovens kapitel 13.

1.8.8. Klage over vedligeholdelsen

Lodsejere, eller andre med interesse i vandløbet, der måtte finde vandløbets vedligeholdelsestilstand eller specielle forhold vedrørende vandløbet utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til amtet.

1.9. Tilsyn

Tilsynet med Ålebæksrenden og Holmegrøften udøves af Frederiksborg Amt.

Offentligt vandsyn afholdes 1 gang årligt, i uge 24-25.

Lodsejere og andre med interesse i vandløbet, som ønsker at deltage i det årlige vandsyn, kan senest i uge 14 træffe aftale herom ved henvendelse til Frederiksborg Amt, Landskabsafdelingen.

1.10. Revision

Dette regulativ skal senest optages til revision 10 år efter dets vedtagelse.

1.11. Regulativets ikrafttræden

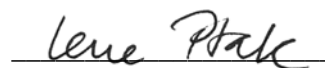
Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive eventuelle indsigelser og ændringsforslag inden den 1. december 2003

Regulativet er herefter endeligt vedtaget.

Frederiksborg Amt, Udvalget for Teknik og Miljø 20. april 2004

Philip Heimburger
Udvalgsformand

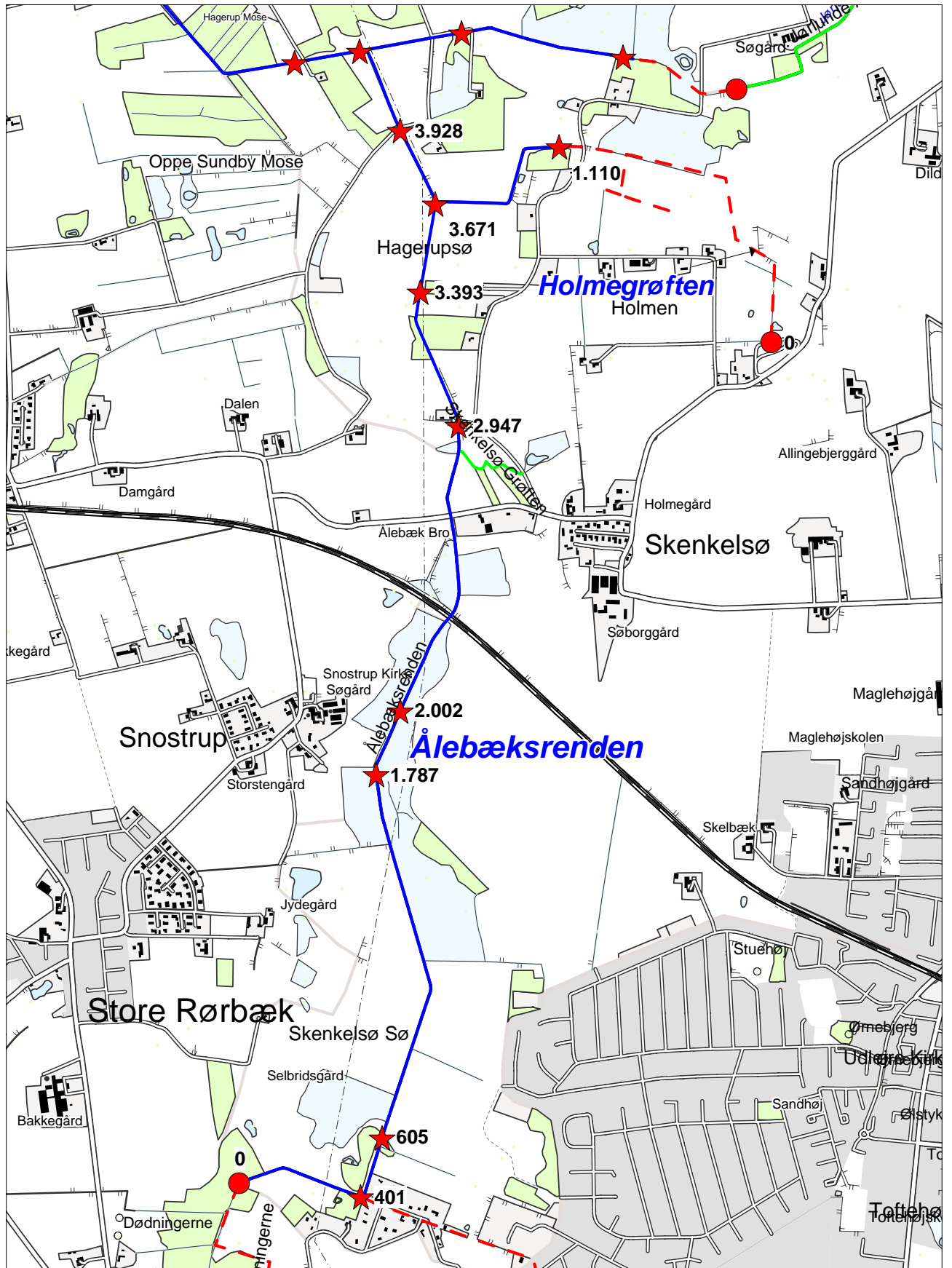

Lene Ptak
Konst. teknisk direktør

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets endelige vedtagelse.

Oversigtskort over Ålebæksrenden og Holmegrøften

2. Redegørelse

2.1. Indledning

I følge vandløbsloven skal vandløbsregulativer udarbejdet efter vandløbsloven ledsages af en redegørelse, der beskriver de forhold, der har haft betydning for regulativets udarbejdelse. Desuden skal der redegøres for konsekvenserne af regulativets bestemmelser.

Vandløbsloven indeholder i forhold til tidligere lovgivning om vandløb væsentligt ændrede bestemmelser om blandt andet vandløbsvedligeholdelsen, idet denne skal ske under hensyntagen til de miljømæssige interesser i vandløbet.

Dette fremgår af lovens § 1, hvor det er anført, at det skal tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, og endvidere at fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i anden lovgivning.

Disse bestemmelser, har som konsekvens, at reglerne om vandløbets fremtidige anvendelse ikke skal fastsættes ud fra individuelle interesser, men skal fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbet - afvanding, vandindvinding, fiskeri, jagt, sejlads etc. - og gerne således, at alle interesser i størst muligt omfang tilgodeses.

2.2. Offentlig planlægning

I regionplan 2001 for Frederiksborg Amt, gives retningslinier for udviklingen i amtet.

Disse overordnede retningslinier er beskrevet mere detaljeret i de enkelte sektorplaner. De mest betydningsfulde sektorplaner set i relation til vandløbsregulativer er vandområde- vandindvindings- og spildevandsplanen.

For at målsætningerne kan opfyldes for vandløbene, er det meget vigtigt, at vandløbsvedligeholdelsen udføres sådan, at den understøtter de fastlagte målsætninger.

2.2.1. 2.1 Målsætningssystemet

DVFI = Dansk Vandløbs Fauna Index

Målsætning			Faunaklasse
Skærpet	A	Naturvidenskabeligt Interesseområde	6 (5)
General	B1	Gyde- og opvækstvand for ørreder	5
	B2	Opvækstvand for ørreder	5
	B3	Karpefiskevand	5 (4)
	B0	Ikke krav til fiskebestand	5 (4)
Lempet	C	Afledning af vand	4
	D	Påvirket af spildevand	4
	E	Påvirket af grundvandsindvinding	4
	F	Påvirket af okker	-

Ålebæksrenden er i Vandområdeplanen for Roskilde Fjord og opland målsat med lempet målsætning C.

2.2.2. Spildevandsplanen

I vandområdeplanen for Roskilde Fjord og opland fastlægges retningslinier for den spildevandsrensning, der er nødvendig for at opfylde planens målsætning. Det vurderes, at det hidtidige rensningsniveau ikke er tilstrækkeligt.

Hvordan spildevandsrensningen skal foregå, er beskrevet nærmere i kommunernes spildevandsplaner.

Ålebæksrenden modtager spildevand fra de mindre renselanlæg Skenkelsø og Jørlunde Skole, samt opspædet spildevand fra overløbs-bygværker, mens Ølstykke vest er blevet afskåret. Desuden er hele Ålebæksrenden systemet spildevandsbelastet af udledninger fra spredte bebyggelser og enkelte ejendomme.

Det hedder i vandområdeplanen, at tilledninger af spildevand til Ålebæksrenden skal reduceres mest muligt.

2.2.3. Naturbeskyttelse

Ålebæksrenden er fra station 402 meter til udløbet omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 16 om åbeskyttelseslinier, da vandløbet har en bundbredde på over 2 m.

Alle amtsvandløb er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som bestemmer at der ikke må foretages ændringer i vandløbets tilstand uden tilladelse fra amtet.

Naturbeskyttelsesloven skal sikre et alsidigt dyre- og planteliv bl.a. i vandløbene. Udover fiskeinteresserne bør også det øvrige dyre- og planteliv prioriteres højt.

I forbindelse med administrationen af naturbeskyttelsesloven er det vigtigt, at der tages vidtgående hensyn til de biologiske og landskabelige interesser.

2.2.4. Regionplanlægning

I forbindelse med ordningen om EU-tilskud til miljøfølsomme områder, er de ånære arealer langs hele Ålebæksrenden udpeget som sprøjtefri bræmme (dvs. et mindst 12 m bredt bælte på hver side, hvor der kan søges tilskud til sprøjtefri dyrkning).

2.2.5. Delområdeplaner

Frederiksborg Amt udarbejder løbende delområdeplaner, der beskriver muligheder for at bevare og forbedre miljømæssige og kulturhistoriske elementer i de enkelte vandløbsoplande. Delområdeplanerne fungerer som oplæg og projektkatalog for en handlingsplan, der udføres efter at de enkelte punkter er detailprojekteret. Både delområdeplan og detailprojekter går gennem en høringsfase, hvor der tages hensyn til berørte interesser.

2.2.6. Vandindvindings planlægning

Der foretages ikke regional vandindvinding i oplandet til Ålebæksrenden. Hele Ålebæksrenden-system er dog kraftig påvirket af vandindvinding.

2.2.7. Jordbrugsplanlægning

En stor del af oplandet til Ålebæksrenden ligger i det åbne land og er derfor omfattet af landbrugsinteresser, med krav til vandløbets vandføringsevne. Der er inden for de seneste år taget en række initiativer til at tage dårlige landbrugsjorder ud af drift, ligesom EU har vedtaget en række støtteordninger, som har til formål at omstille eller reducere produktionen i landbruget. Denne støtte kan blandt andet opnås ved braklægning, omlægning til græsning eller økologisk drift. Langs vandløb, der i vandområdeplanen er udlagt med skærpet eller generel målsætning, er der ligeledes mulighed for tilskud til 12 m brede sprøjtefri randzoner. Dette kan muligvis få betydning for en del af de jorder, som endnu er i drift i oplandet til Ålebæksrenden.

2.2.8. Råstofindvindingsplanlægning

Der foretages ikke råstofindvinding ved Ålebæksrenden.

2.3. Oplandet og vandløbets nuværende tilstand

Oplandet til Ålebæksrenden er ca. 12 km², godt halvdelen er landbrug, med en mindre del mose- og vådområde, mens resten er bebygget område, hovedsagelig i Ølstykke by.

Ålebæksrenden er 4198 meter lang.

Stort set hele af Ålebæksrenden er reguleret, men den fysiske variation er stedvis ganske god på grund af flere års miljøvenlig vedligeholdelse. Faldforholdene er ringe.

2.4. Væsentlige ændringer i forhold til tidligere regulativ

2.4.1. Vandløbets dimensioner

FØR:

Tidligere blev vandløbet vedligeholdt ud fra krav til vandløbets geometriske skikkelse, angivet ved en bundkote, bundbredde, skråningsanlæg og fald. Vandløbet skulle renses op, når der var aflejringer på 10 cm over den angivne bundkote, og måtte maksimalt renses op til 20 cm under den angivne bundkote.

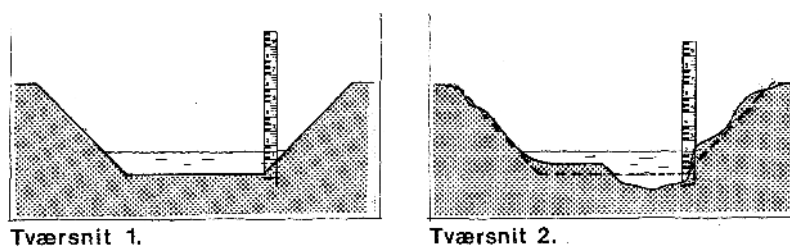
NU:

Vandløbet skal efter vedtagelsen af det nye regulativ vedligeholdes ud fra en fast bundkote og et tværsnitsareal. Dette vil sige, at vandløbet må antage en vilkårlig skikkelse hvis blot vandløbet overholder den regulativmæssige bundkote, og hvis det ved alle vandføringer har det regulativmæssige tværsnitsareal.

Bundkoten er hævet 10 cm i forhold til det tidligere administrationsgrundlag. Da der tidligere først skulle renses op ved aflejringer på minimum 10 cm, svarer tværsnitsarealet til det areal, som tidligere var bestemt ved bundbredde og skråningsanlæg, og da vandføringsevnen ikke er afhængig af den konkrete udformning af vandløbsprofilet, blot bundkote og tværsnitsareal er overholdt, bliver vandføringsevnen den samme som tidligere.

Regulativet er i sig selv ingen garanti mod oversvømmelse. De teoretiske dimensioner fastlægger den vandafledningsevne, der til enhver tid skal være til stede i vandløbet.

Regulativmæssige dimensioner og bundkote er fastlagt på baggrund af "Fællesregulativ for amtsvandløbene Ålebæksrenden, Ålebæksrenden og Holmegrøften med to tilløb, 1959.

Tegningen viser to forskellige tværnsnit af et vandløb. Kravet til vandløbets bundkote og tværsnitsareal er overholdt begge steder, da der ved tværnsnit 2 er dannet en dyb smal strømrønde, der kompenserer for aflejringerne på siderne af vandløbet. Med de tidligere bestemmelser, hvor der blev stillet krav til bundkote,

bundbredde og skråningsanlæg ville regulativet være overholdt på tværnsnit 1, men ikke på tværnsnit 2.

Vedligeholdelsen af vandløbet efter krav til bundkote og tværsnitsareal sikrer, at der ikke foretages unødvendige

oprensninger i vandløbet, samt at vandløbet med tiden kan få et mere varieret forløb.

Bundkote og tværsnitsareal kontrolleres ved opmåling eller pejling af vandløbets skikkelse. Der skal foretages oprensning af vandløbet, hvis den laveste bundkote er højere end fastsat i regulativet, eller hvis tværsnitsarealet er mindre end fastsat i regulativet. Der må ikke renses op mere end 30 cm under regulativbundkoten.

Alle større broer er i regulativet beskrevet i henhold til de faktiske forhold registreret ved opmålingen.

2.4.2. Vedligeholdelse generelt

FØR:

Efter tidligere regulativer skulle vedligeholdelsen foretages uden særlig hensyn til vandløbets miljø. Men i praksis har vedligeholdelsen gennem en længere årrække været foretaget under iagttagelse af de miljømæssige interesser.

Med Fællesregulativets ikrafttræden i 1989 er disse principper blevet legaliseret og videreført uden afvandingsmæssige problemer.

NU:

Hvis det ud fra den regulativmæssige bundkote og tværsnitsareal bliver nødvendigt at foretage oprensning af vandløbet, skal der fremover tages videst mulig hensyn til miljøet i vandløbet.

Sten og grus, der er med til give en stabil bund, må ikke graves op. Underskårne brinker, trærodde m.m., der giver vandløbet gode fiskeskjul, må ikke beskadiges.

Naturlige, uberørte vandløb vil altid slynge sig. Et slynget vandløb vil ofte være i balance, således at der ikke aflejres sand og mudder. For at fremme det slyngede forløb må oprensningen derfor foretages i en slynget strømrønde.

2.4.3. Grødeskæring

FØR:

I det gamle regulativ var der fastlagt 2 årlige grønnskæringer. Med indførelsen af Fællesregulativet blev alle tidsterminer ophævet og behovsbestemt grønnskæring indført.

NU:

For at fremme et slynget forløb af vandløbet, skal grøden skæres i en slynget strømrønde. Der vil således være grøde i vandløbet

hele sommerperioden, hvilket tillige giver skjulesteder til fiskene og levesteder for vandløbets smådyr. Det sikres også, at vandstanden ved meget lave sommervandføringer ikke sænkes unødigt lavt, samt at vandløbets evne til at rense vandet forøges.

For at sikre afvandingen skæres grøden op til 3 gange i løbet af grønnskæringsperioden. På strækninger med minimal eller ingen grødevækst skæres ikke.

2.4.4. Slåning af bræmmer og skråninger

FØR:

Tidligere blev vandløbets skråninger og bræmmer slået 2 gange årligt.

NU:

Efter de nye bestemmelser slås bræmmerne og skråningerne som hovedregel ikke. Kun i særlige tilfælde, som fremgår af regulativet, må der foretages slåning.

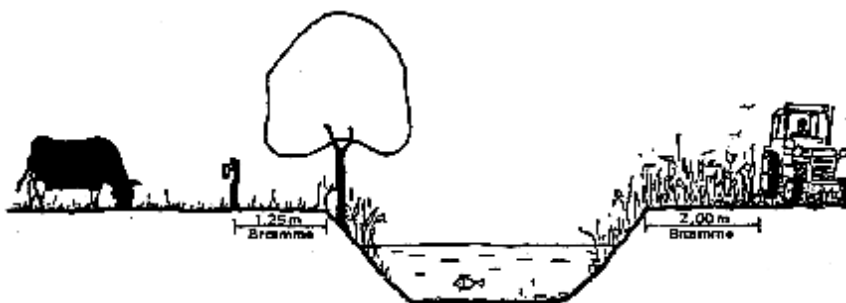
2.4.5. Øvrige ændringer

Bræmmebredde

Tidligere var bræmmebredden 1.25 m, men ved ændring af vandløbsloven den 1. juli 1992 blev bredden øget til 2.00 m i landzone, når jorden dyrkes og vandløbet er naturligt eller fiskevandsmålsat.

Der er ikke offentlig adgang til de udyrkede bræmmer, medmindre de grænser op til arealer, der i forvejen er åbne for offentlig adgang.

Den dyrkningsfrie bræmme skal betragtes som en "åkant", der er en del af vandløbet. Hensigten med bestemmelsen i loven er at bevare og sikre bræmmen i en stabil tilstand. Derved beskyttes selve vandløbet mod udskridninger bl.a. ved landbrugets anvendelse af tunge maskiner. Det mindsker ligeledes behovet for dyre oprensninger, der belaster miljøet. Øvrig anvendelse af bræmmen fremgår af regulativet.

2.4.6. Drænuddløb

Nye drænuddløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes dybere end angivet i regulativet.

2.4.7. Beplantning

Vandløbsmyndigheden kan foretage beplantning langs vandløbet for at øge beskyttelsen og dermed begrænse grødevæksten i vandløbet, jf. vandløbslovens § 34.

2.4.8. Fiskeredskaber

Fiskeredskaber (ruser m.m) skal afmærkes og skal fjernes inden grødeskæring i vandløbet. Det påhviler ejerne af fangstredskaberne selv at holde sig underrettet om tidspunktet for grødeskæring.

2.5. Vurdering af de ændrede vedligeholdelsesbestemmelser

Afvandingsmæssige forhold

Vintervandføringsevnen

Vintervandføringsevnen sikres ved, at der ved grødeskæringen i perioden 1. september - 15. november skæres i en bredere strømrønde, se afsnit 1.8.

Sommervandføringsevnen

Grødeskæring i en slynget strømrønde forventes generelt ikke at medføre forringelse af vandløbets vandføringsevne i forhold til tidligere regulativ.

Da der altid efterlades grøde i vandløbet, vil tværsnitsarealet reduceres, og derved vil vandstanden i forhold til tidligere forøges lidt ved mindre vandføringer.

På grund af den øgede vandhastighed i strømrønden, vil der aflejres mindre sand i vandløbet og eventuelt ske en vis uddybning af strømrønden. Dette forhold vil på længere sigt medføre et lavere vandspejl ved større vandføringer.

Sommervandføringsevnen sikres ved op til 3 årlige grødeskæringer.

Ved store afstrømninger har det erfaringsmæssigt vist sig, at selv relativt store grødemængder normalt kun indebærer begrænsede vandspejlsstigninger, idet grøden lægger sig fladt henover bunden.

2.5.1. Miljømæssige forhold

Med de ændrede vedligeholdelsesbestemmelser er det muligt at fastholde og forbedre vandløbets fysiske variation og dermed faunaens livsbetingelser.

Vandløbet er ikke længere fastlåst i en bestemt skikkelse, men kan ved naturlige processer udvikle en større variation.

Ved oprensning og grødeskæring i en slynget strømrønde vil dannelsen af et dobbeltprofil fremmes. Ved små afstrømninger vil vandføringen væsentligt foregå i det nedre profil, hvor de øgede vandhastigheder vil friskylle bunden for fint sediment og der vil være mulighed for dannelse af et regelmæssigt skifte mellem høl og stryg.

Den efterladte grøde uden for strømrønden er gavnlige for faunaens livsmuligheder, og kan desuden opfange en del finkornet sediment samt øge den næringsstofomsætning, der er knyttet til vandløbsplanterne og de mikroorganismer, der lever på planternes blade og stængler.

Planternes skyggegivende effekt vil desuden beskytte mod høje vandtemperaturer i sommermånederne, øge iltindholdet og nedsætte grødevæksten ligeledes til gavn for vandløbsfaunaen.

2.6. Restaureringer m.m. i vandløbet

2.6.1. Vandløbsrestaurering

Der er ikke udført restaureringsprojekter i Ålebæksrenden.

Den øvre del af vandløbet er beliggende i et område, der er udpeget som lavbundsareal. Dette kan betyde, at der skal ske en ændring af afvandingen af arealerne.

2.6.2. Beplantning

På strækninger med stor grødevækst, kan der plantes træer eller buske på brinkerne for at mindske grødevæksten og dermed vedligeholdelsesbehovet.